

Artsen zonder Grenzen
Jaarverslag 2021

Hier boden wij hulp in 2021

Artsen zonder Grenzen biedt wereldwijd medische noodhulp aan slachtoffers van oorlogen, rampen en epidemieën. In 2021 werkten onze teams in meer dan 30 landen en gebieden wereldwijd.

1 Afghanistan	12 Kenia	23 Sierra Leone
2 Bangladesh	13 Libië	24 Soedan
3 Belarus	14 Litouwen	25 Somalië
4 Centraal-Afrikaanse Republiek	15 Maleisië	26 Syrië
5 Democratische Republiek Congo	16 Middellandse Zee	27 Tadzjikistan
6 Ethiopië	17 Mozambique	28 Tsjaad
7 Haïti	18 Myanmar	29 Venezuela
8 India	19 Nigeria	30 Zuid-Afrika
9 Irak	20 Oezbekistan	31 Zuid-Soedan
10 Jemen	21 Pakistan	
11 Jordanië	22 Rusland	

Meer informatie over onze hulpverlening wereldwijd vindt u op onze website: artsenzondergrenzen.nl/projecten

Er zijn voor mensen in nood

↑ Artsen proberen een pasgeboren baby te reanimeren in het gezondheidscentrum in Abi Adi, een stad in de regio Tigray, Ethiopië, maart 2021. Foto: Igor Barbero/AzG

Terwijl COVID-19 wereldwijd zijn impact had, werden mensen die zich vaak al in kwetsbare situaties bevonden, belaagd door natuurrampen, ziektes, oorlog en conflict. Onze teams hielpen de mensen met medische zorg en een luisterend oor. En met een stem. Waar we onrecht zagen spraken we ons uit en riepen we betrokken partijen op hun verantwoordelijkheid te nemen.

2021 was het tweede jaar dat in het teken stond van de coronapandemie. COVID-19 had een grote impact op onze patiënten en de vaak al fragiele zorgstelsels in de gebieden waar wij werken. We pasten bestaande projecten aan en zetten waar nodig nieuwe projecten op om coronapatiënten zorg te kunnen bieden.

Blijven in Afghanistan

Toen in augustus duidelijk werd dat de Taliban de macht zou overnemen in Afghanistan, brak er paniek uit. De beelden van de schrijnende situatie op het vliegveld van Kabul gingen de hele wereld over. Waar overheden en organisaties stonden te springen om iedereen te evacueren, waren wij bezig extra hulpverleners en materiaal het land in te brengen. Op 5 locaties in het land vulden we de gaten die ontstonden door grote tekorten aan medewerkers en materiaal. Onze teams blijven in Afghanistan om de mensen bij te staan met noodzakelijke medische zorg.

Medische noodhulp bieden in conflictgebieden is alleen mogelijk omdat we geen kant of partij kiezen. In een conflict zoals in Afghanistan zoeken we voortdurend contact met alle betrokken partijen en leggen dan goed uit wie wij

zijn, wat we komen doen en waarom. Het welzijn van onze patiënten staat voorop, ongeacht wie ze zijn of aan welke kant van de frontlinie zij zich bevinden.

Onacceptabel geweld

Toch is het niet altijd mogelijk om er te zijn voor mensen in nood. In Ethiopië bleek dit jaar eens te meer dat ons werk niet zonder risico is. In juni bereikte ons het verschrikkelijke nieuws dat 3 van onze collega's waren vermoord in Tigray. Maria, Yohannes en Tedros werkten

↑ Op de afdeling spoedeisende hulp van ons ziekenhuis in Kunduz wordt een patiënt behandeld voor een gecompliceerde beenbreuk die hij opliep door een bomexplosie. Afghanistan, juli 2021. Foto: Stig Walravens/AzG

sinds februari in het gebied, waar zij medische hulp boden aan vluchtelingen. Een maand na het incident zijn op last van de Ethiopische autoriteiten al onze activiteiten in het land stopgezet. Voor onze patiënten had dit grote gevolgen en we verlieten Ethiopië met pijn in ons hart. Onze hulp aan de Ethiopische vluchtelingen in buurland Soedan ging door.

Libische detentiecentra

Ook in de Libische detentiecentra moesten we onze hulpverlening tijdelijk stil leggen. Het systematische geweld tegen de mannen, vrouwen en kinderen in de centra was schokkend en simpelweg onacceptabel. Weggaan was geen gemakkelijke beslissing, want het betekende dat we niet aanwezig waren op plekken waar mensen dagelijks lijden. Onze teams zagen mensen met botbreuken, schaaf- en snijwonden en zelfs schotwonden als gevolg van gewelddadigheden door de bewakers. We zijn in gesprek gegaan met de Libische autoriteiten en eisten dat het geweld zou stoppen en dat de veiligheid van onze medewerkers werd gegarandeerd. Na toezeggingen van de autoriteiten besloten we ons werk te hervatten.

We blijven niet stil

Het zijn situaties zoals in Libië – wanneer we zien dat mensen onrecht, extreem geweld of leed worden aangedaan – dat we ons uitspreken. Wij blijven niet stil. Juist als onafhankelijke en onpartijdige organisatie kunnen we overheden aanspreken op hun verantwoordelijkheid. En dat gaat verder dan getuigenis afleggen over wat wij zien. Het is onze taak om te laten zien wat het probleem is en aan te geven wat er verbeterd moet worden. Alleen dan kun je de betrokken partijen aanspreken en bewegen tot actie.

Klimaatcrisis is gezondheidscrisis

Ook klimaatverandering is een crisissituatie. Het afgelopen jaar kwamen onze teams in actie na de hevige overstromingen in Zuid-Soedan; de tropische cycloon in Beira, Mozambique; en de aardbeving in Haïti. Rampen die vaak in verband staan met het veranderende klimaat. Onze hulpverleners zien dagelijks de gevolgen van extreme weersomstandigheden en klimaatverandering in de landen waar wij hulp bieden. Wereldwijd zien we een toename van de verspreiding van infectieziekten en een groeiend tekort aan water en voedsel. De klimaatcrisis is daarmee ook een gezondheidscrisis.

Gecommitteerd aan actie

De gezondheids- en humanitaire crises als gevolg van natuurrampen zullen in omvang en ernst toenemen naarmate de klimaatcrisis versnelt. Er moet dan ook dringend actie worden ondernomen om meer menselijk lijden te voorkomen. In 2021 was Artsen zonder Grenzen met een delegatie aanwezig bij de klimaatconferentie van de Verenigde Naties in Glasgow. We waren daar om beter te begrijpen hoe we onze humanitaire en medische respons kunnen aanpassen aan de behoeften van morgen. En om te leren van de aanwezige expertise op het gebied van klimaat- en milieukwesties. Want ook als hulporganisatie moeten wij ons deel doen om te voorkomen dat mensen worden bedreigd door overstromingen, droogte en voedseltekorten. We erkennen onze eigen bijdrage aan dit wereldwijde probleem en hebben ons daarom gecommitteerd aan het reduceren van onze ecologische voetafdruk met ten minste 50% in 2030 ten opzichte van 2019 (benchmark). Hierbij kijken we naar mogelijkheden om onze CO2 uitstoot te minimaliseren op onder meer het terrein van inkoop, bevoorrading, reizen en afvalmanagement.

↑ Alina Syroyid werd met een nieuwe kuur behandeld voor multiresistente tuberculose. In 2021 werd ze genezen verklaard. Februari 2021. Foto: Nitin George/AzG

Trots en dankbaar

In 2021 ging een lang gekoesterde wens in vervulling. Met steun van de Nationale Postcode Loterij ontwikkelden wij een nieuwe kuur tegen multiresistente tuberculose. De kuur is korter dan de traditionele behandeling, heeft minder bijwerkingen en biedt een grotere kans op genezing. We zijn dankbaar en blij een bijdrage te kunnen leveren aan het bestrijden van deze slopende ziekte die jaarlijks vele slachtoffers maakt.

Ik ben trots op onze teams die de uitdagingen en dilemma's het afgelopen jaar met hart en ziel zijn aangegaan. Dit was onmogelijk geweest zonder de steun van onze donateurs en supporters. Zij stellen ons in staat om direct en onafhankelijk hulp te verlenen aan de mensen in crisissituaties wereldwijd. Hier ben ik heel dankbaar voor.

Overal ter wereld

Wij gaan wij door met ons werk. We blijven hulp verlenen op de Middellandse Zee, want niemand verdient het om te verdrinken. Zolang grote delen van de wereld onvoldoende toegang krijgen tot COVID-19 vaccins, blijven we ons inzetten voor een gelijke verdeling van vaccins. Slachtoffers van oorlog en conflict kunnen blijven rekenen op onze aanwezigheid en hulp. Niet alleen in Oekraïne, Syrië en Jemen, maar ook in crises die zich buiten de schijnwerpers van de media afspelen, zoals in de Centraal-Afrikaanse Republiek of India. Waar mensen worden getroffen door oorlog, conflict, ziekte-uitbraken of natuurrampen, reiken wij hen de helpende hand. En dit zullen we blijven doen. Onpartijdig en onafhankelijk, met onze patiënten en de veiligheid van onze medewerkers altijd op nummer een.

Judith Sargentini,
directeur voor Nederland

Noodhulp 2021

In een jaar waarin zich alles tegelijk leek af te spelen, zetten onze hulpverleners zich in bij verschillende crisissituaties. Bij acute noden waren we snel ter plekke met hulpverleners en materialen. In langdurige crisissituaties zoals in Jemen en Afghanistan, bleven we om de mensen bij te staan met medische zorg en een luisterend oor.

COVID 19

Strijd voor eerlijke verdeling vaccins

Van zuurstoftekorten voor patiënten tot hulpverleners die ongevaccineerd moeten werken: veel landen staan steeds achteraan in de rij als het gaat om coronazorg. Zoals Myanmar. Daar konden we patiënten wel zuurstof bieden, maar ontbraken essentiële medicijnen om onderliggende aandoeningen te behandelen. En nog altijd heeft een groot deel van de mensen wereldwijd geen toegang tot vaccins, terwijl vaccineren de enige manier is om de pandemie te stoppen. Daarom riepen we in 2021 publiekelijk op tot een eerlijke verdeling van vaccins.

MIDDELLANDSE ZEE

Reddingsacties hervat

In 2021 hebben we onze reddingsoperaties op de Middellandse Zee hervat. Ons eigen schip de Geo Barents is uitgerust om reddingswerk te kunnen doen en aan boord medische hulp te verlenen. Naast media- en politieke moeheid wat betreft de situatie van deze mensen, werd het schip een paar keer aan de ketting gelegd onder het mom van maritieme inspecties. Toch lukt het ons om uit te varen en hulp te bieden aan mensen die in gammele bootjes Europa probeerden te bereiken. Sinds 2015 hebben we meer dan 81.000 migranten en vluchtelingen, sommigen slechts een paar maanden oud, medische hulp geboden. In 2021 hebben we 1.903 mensen gered op de Middellandse Zee.

ETHIOPIË

Zorg bij de grens

Mensen in Tigray, Ethiopië, moesten halsoverkop vluchten voor extreem geweld. Medische faciliteiten werden doelbewust aangevallen en onze teams waren getuige van de executie van burgers. In juni werden 3 van onze collega's vermoord – het is niet duidelijk wat er precies gebeurd is. Een maand later kregen wij bericht van de Ethiopische autoriteiten: we moesten al onze activiteiten stopzetten. In buurland Soedan ging onze hulp door aan de Ethiopische vluchtelingen die massaal de grens waren overgestoken en moesten zien te overleven zonder voldoende eten, onderdak, schoon water en medische zorg.

C.A.R.

Hulp aan mensen op de vlucht

Het is al jaren onrustig in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Oplaaiend geweld tussen regeringstroepen en de gewapende oppositie heeft begin 2021 1 op de 3 mensen op de vlucht gedreven. Onze teams zagen een toename van het aantal patiënten met verwondingen door (seksueel) geweld. Ook hulpverleners en medische faciliteiten werden aangevallen. Om enige vorm van continue zorg te kunnen bieden, zetten we snel nieuwe projecten op in gebieden waar het veiliger was. Daarvoor werkten we ook samen met andere hulporganisaties, zodat we de zorg konden spreiden.

AFGHANISTAN

Onze hulp gaat door

De machtsovername in Afghanistan had en heeft grote gevolgen voor de bevolking. Tijdens de gevechten durfden mensen niet de straat op om medische hulp te zoeken. Gewonden, zwangere vrouwen en mensen die routinematige zorg nodig hadden, bereikten het ziekenhuis pas nadat het geweld voorbij was. Daar was een groot tekort aan medisch personeel en apparatuur. Onze teams werkten dag en nacht om patiënten op te vangen. Artsen zonder Grenzen blijft hulp bieden in Afghanistan in 5 projecten verspreid over het land.

ZUID-SOEDAN

Hulp over water

Zuid-Soedan werd getroffen door de zwaarste overstromingen in 80 jaar. De bevolking kwam op de laatste stukjes land te zitten. Huizen stonden soms meters onder water. Mensen zochten massaal hun toevlucht tot het vluchtelingenkamp in Bentiu. Het kamp raakte overvol en er was een gebrek aan water en sanitaire voorzieningen. Om de kans op ziekte-uitbraken te verkleinen, zorgden onze teams voor schoon water en extra toiletten. Per boot trokken we met mobiele klinieken door het rampgebied om mensen te behandelen voor malaria, cholera en diarree en kinderen voor ondervoeding.

HAÏTI

Noodhulp na natuurrampen

Enkele dagen nadat tienduizenden mensen in Haïti overleden en gewond raakten door een verwoestende aardbeving, werd het land getroffen door een tropische storm. Veel gewonden konden geen hulp krijgen omdat ze door de schade geïsoleerd waren geraakt. Onze teams kwamen direct in actie. We hebben extra hulpverleners en -goederen naar de getroffen gebieden gestuurd en gezorgd voor schoon drinkwater. Met mobiele klinieken reisden we door het rampgebied, om gewonden ter plaatse te behandelen. Om goede genezing te monitoren, kregen patiënten met botbreuken de noodzakelijke nazorg.

TUBERCULOSE

Nieuwe behandeling resistente tuberculose

Tuberculose is een van de dodelijkste ziekten ter wereld. Een half miljoen mensen heeft multiresistente tuberculose, een variant die resistent is voor verschillende geneesmiddelen. De behandeling hiervan is bijna erger dan de ziekte zelf: patiënten krijgen zware chemotherapie met ernstige bijwerkingen. Daarom hebben wij een nieuwe behandeling ontwikkeld. Deze is korter, heeft minder bijwerkingen en de kans op genezing is groter. Onze droom van een nieuwe behandeling werd werkelijkheid dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij (NPL). Wij ontvingen in totaal € 10,8 miljoen van de NPL voor dit onderzoek.

JEMEN

Medische zorg in oorlogsgebied

In 2021 werden de gevolgen van 6 jaar oorlog schrijnend zichtbaar. Omdat mensen geen geld hebben om voedsel te kopen, nam het aantal ondervoede kinderen schrikbarend toe. Ook COVID-19 heeft zijn weerslag gehad. Patiënten zochten te laat medische hulp omdat ze angstig waren door onjuiste verhalen over de behandeling. In onze projecten boden we de medische zorg die het hardst nodig was. Zo sterkten kinderen aan in de voedingskliniek, werden patiënten behandeld voor COVID-19 en boden we psychologische zorg om beter om te kunnen gaan met trauma en de uitzichtloosheid van het conflict.

SYRIË

Hulp binnen en buiten opvangkampen

In Noordwest Syrië wonen 4 miljoen mensen. Minstens 3 miljoen van hen hebben humanitaire hulp nodig. 10 jaar conflict, de coronapandemie en een ernstige economische crisis, hebben deze mensen steeds kwetsbaarder gemaakt. In de vluchtelingenkampen kregen de bewoners te maken met kou, extreme hitte en ziektes die uitbraken door het tekort aan schoon water. Tijdens de zwaarste coronagolf kon het gezondheidssysteem de toestroom van patiënten niet aan. Onze teams boden hulp binnen en buiten de kampen en zorgden voor essentiële medische zorg, zuurstof voor coronapatiënten en drinkwater.

Wat bereikten wij in 2021?

↑ De 7-jarige Vaishnavi heeft resistente tuberculose. Sinds ze is gestart met nieuwe medicijnen gaat het beter met haar. India, februari 2022. Foto: Prem Hessenkamp

Dankzij de steun van honderdduizenden donateurs konden wij in 2021 wereldwijd in actie komen voor mensen in medische nood. Gesterkt door de betrokkenheid van duizenden supporters die onze activiteiten volgden en deelden.

Mensen

739	internationale medewerkers (fte)
10.318	nationale medewerkers (fte)
356	kantoormedewerkers (fte)

Support

449.816	donateurs*
118.472	volgers social mediakanalen*

*op 31 december 2021

Medische resultaten

3.158.314 medische consulten

180.380 opgenomen patiënten

51.325.826 liter schoon water verzorgd

639.585 malariapatiënten behandeld

9.093 patiënten behandeld voor cholera

15.001 grote chirurgische ingrepen

79.082 bevallingen begeleid

67.322 patiënten behandeld voor ondervoeding

45.138 patiënten psychosociale hulp geboden

80.574 mensen gevaccineerd voor mazelen

607 patiënten behandeld voor multiresistente tbc

25.575 mensen behandeld voor COVID-19

1.903 mensen gered op de Middellandse Zee

↓ De bovenarm van baby Yel wordt gemeten om vast te stellen of ze ondervoed is. Zuid-Soedan, oktober 2021. Foto: Adrienne Surprenant/Item

↑ Waterdeskundigen arriveren om een waterpomp te installeren in het gebied waar duizenden ontheemden zich hebben verzameld op de vlucht voor overstromingen. Zuid-Soedan, januari 2021. Foto: Sean Sutton

Financiële ontwikkelingen

In 2021 ging € 276,2 miljoen - 85,9% van de totale uitgaven - direct naar medische noodhulp. De stijging van € 32,8 miljoen ten opzichte van het voorgaande jaar werd onder meer veroorzaakt door onze respons op een aantal grote natuurrampen en het conflict in Tigray, Ethiopië. Ook in Myanmar stegen de projectkosten aanzienlijk. Hier blijven we de bevolking bijstaan met medische zorg, met name gericht op patiënten met chronische ziekten.

Hulp Tigray-crisis

Eind 2020 sloegen duizenden mensen op de vlucht voor het gewelddadige conflict in Tigray, Ethiopië. Zowel in Ethiopië als buurland Soedan kwamen onze teams direct in actie om de vluchtelingen bij te staan. We boden hulp in steden waar veel vluchtelingen hun toevlucht hadden gezocht en gingen met mobiele klinieken naar de mensen toe in afgelegen gebieden. Ook voerden we medische materialen aan om verwoeste faciliteiten weer op te bouwen en te bevoorraden. De totale uitgaven aan medische noodhulp in Ethiopië en Soedan naar aanleiding van de Tigray crisis bedroegen € 27,9 miljoen.

Hulp na natuurrampen

In Zuid-Soedan schaalden we de hulp op nadat grote delen van het land werden getroffen door zware overstromingen. Om de duizenden ontheemden te voorzien van medische hulp en sanitaire voorzieningen, zetten we op verschillende locaties klinieken op en zorgden voor schoon water en latrines. Zuid-Soedan werd ons 'grootste land' als het gaat om uitgaven voor noodhulp

in 2021. De projectkosten stegen van € 4,7 miljoen in 2020 tot € 31,1 miljoen.

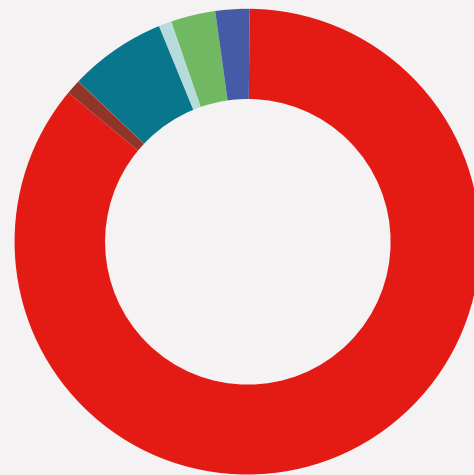
Haïti werd in augustus 2021 getroffen door een zware aardbeving, gevolgd door een tropische storm. Onze activiteiten waren gericht op medische hulp met mobiele klinieken, de distributie van hulpgoederen en het verzorgen van schoon water. Als gevolg van deze noodsituaties zijn de programma-uitgaven in Haïti in 2021 meer dan verdubbeld tot € 6,9 miljoen.

Publieke steun

Onze medische noodhulp aan mensen in crisissituaties is onmogelijk zonder de steun van het publiek. In 2021 brachten donateurs in Nederland het geweldige bedrag van € 62,7 miljoen aan donaties bijeen. Uit de opbrengsten van de Nationale Postcode Loterij ontvingen wij € 17,5 miljoen, waaronder een extra gift van € 4 miljoen uit het Droomfonds waarmee wij in 2021 onze droom konden realiseren: een nieuwe behandeling voor resistente tuberculose.

Uitgaven 2021

(als percentage van de totale uitgaven)

Noodhulp	85,9 %
Subsidies aan derden	0,9 %
Voorbereiding en coördinatie	6,8 %
Voorlichting en communicatie	0,8 %
Fondsenwerving	3,1 %
Beheer en administratie	2,4 %

In 2021 gaven we in totaal € 321,2 miljoen uit. De uitgaven zijn als volgt verdeeld:

Uitgaven aan de doelstelling:

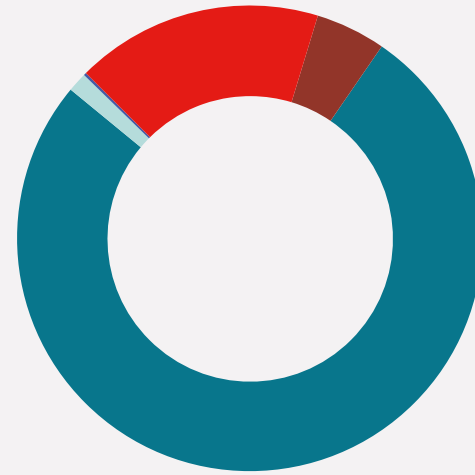
- Noodhulp: € 276,2 miljoen
- Subsidies aan derden: € 2,9 miljoen
- Voorbereiding en coördinatie: € 21,8 miljoen
- Voorlichting en communicatie: € 2,7 miljoen

Overige uitgaven:

- Fondsenwerving: € 9,8 miljoen
- Beheer en administratie: € 7,8 miljoen

Inkomsten 2021

(als percentage van de totale inkomsten)

Donateurs in Nederland	17,3 %
Nationale postcode loterij	4,8 %
Publieksbijdragen andere MSF-secties	76,5 %
Projectsubsidies institutionele donoren	1,2 %
Overige inkomsten	0,1 %

In 2021 ontving Artsen zonder Grenzen in totaal een bedrag van € 363,1 miljoen. Dit was afkomstig van de volgende bronnen:

- Rechtstreeks van donateurs in Nederland: € 62,7 miljoen
- **Nationale Postcode Loterij:** € 17,5 miljoen
- Van donateurs in de landen waar onze zusterorganisaties actief zijn: € 277,9 miljoen
- Projectsubsidies van institutionele donoren: € 4,4 miljoen
- Overige inkomsten: € 0,6 miljoen

In 2021 hebben we voor onze noodhulpprojecten ongeveer € 934.889 aan giften in natura ontvangen. Het ging hierbij vooral om medicijnen en voedingsmiddelen.

De jaarrekening 2021 en ons bestuursverslag 2021 kunt u vinden op artsenzondergrenzen.nl/jaarverslag

Hartelijk dank!

Hulp bieden aan mensen in meer dan 30 landen: 24 uur per dag, 7 dagen per week, 356 dagen per jaar. Dat kunnen wij alleen dankzij donateurs. Want alleen met de financiële steun van het publiek kunnen wij onafhankelijk hulp bieden en direct in actie komen wanneer dit nodig is.

In een tijd waarin iedereen te maken had met de gevolgen van de coronapandemie, bleef de steun van onze donateurs onverminderd groot. Reacties en steunbetuigingen sterkten onze medewerkers in hun toewijding om er te zijn voor mensen in crisissituaties. Namens onze hulpverleners wereldwijd: enorm bedankt voor uw steun en betrokkenheid.

← Met de hulp van onze fysiotherapeute Rula Marahfeh leert Ahmed weer lopen. De 11-jarige jongen is gewond geraakt bij een explosie in Jemen. Jordanië, juni 2021. Foto: Peter Bräunig/AzG

Foto voorpagina: Onze fysiotherapeut begeleidt een man die gewond raakte tijdens de aardbeving die Haïti trof op 14 augustus 2021. Foto: Pierre Fromentin/AzG

© mei 2022

Artsen zonder Grenzen

Postbus 10014
1001 EA Amsterdam

T: 020-5208700

E: info@artsenzondergrenzen.nl

IBAN: NL13INGB 000 000 4054

 [artsenzondergrenzen.nl](https://www.artsenzondergrenzen.nl)

 [/noodhulp](https://www.facebook.com/noodhulp)

 [/AzG_nl](https://twitter.com/AzG_nl)

 [/artsenzondergrenzen](https://www.instagram.com/artsenzondergrenzen)

 [/artsenzondergrenzen](https://www.youtube.com/artsenzondergrenzen)

Colofon

Coördinatie: Celine The

Teksten: Rick Niekerk, Famke van Montfoort, Celine The

Design: Theo Imhoff

